ХУЛОСАИ

комисссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-019 назди Донишгоҳи милли Тоҷикистон ба диссертатсияи номзадии дар ҳимояи диссертатсияи Қодирзода Бахтиёр Бобомурод дар мавзӯи «Банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: масъалаҳои назария ва амалия», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ.

1. Дар шароити рушди давлатдории ҳуқуқбунёд ва такмили низоми қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаҳои баланд бардоштани самаранокии танзими ҳуқуқии муносибатҳои ҷамъиятӣ аҳаммияти махсус касб менамоянд. Дар ин замина қонунгузории ҷиноятӣ ҳамчун яке аз воситаҳои асосии ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, манфиатҳои ҷомеа ва давлат аз таҷовузҳои ҷиноятӣ нақши муҳим дорад. Самаранокии татбиқи меъёрҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ аз сатҳи мукаммалии сохтор, низомнокӣ ва ҳамоҳангии онҳо вобастагии бевосита дорад.

Бо дарназардошти рушди босуръати муносибатҳои ҷамъиятӣ, пайдоиши шаклҳои нави рафтори ҷиноятӣ, рақамикунонии соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятӣ ва таҳкими ҳамкориҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурати такмили минбаъдаи қонунгузории ҷиноятӣ ба миён омадааст. Дар чунин шароит банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятӣ ҳамчун воситаи муҳими ошкор намудани робитаҳои дохилии низоми ҳуқуқи ҷиноятӣ, бартараф намудани мухолифатҳо, такроршавӣ ва холигиҳои ҳуқуқӣ аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ пайдо менамояд.

Таҳлили қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон нишон медиҳад, ки дар масъалаи муайян намудани асосҳои илмии банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои ҳуқуқи ҷиноятӣ, муайян кардани ҷойгоҳ ва нақши онҳо дар низоми умумии ҳуқуқи ҷиноятӣ, инчунин таҳияи меъёрҳои ягонаи гурӯҳбандии онҳо як қатор масъалаҳои баҳсталаб боқӣ мемонанд. Дар амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ низ мушкилоти вобаста ба тафсир ва истифодаи яхелаи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятӣ ҷой доранд, ки дар баъзе ҳолатҳо метавонанд ба татбиқи нодурусти қонун оварда расонанд.

Илова бар ин, дар илми ҳуқуқи ҷиноятии ватанӣ масъалаҳои банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятӣ то ҳол мавриди таҳқиқоти комплексӣ ва фарогир қарор нагирифтаанд. Аксари корҳои илмӣ ба ҷанбаҳои алоҳидаи низоми ҳуқуқи ҷиноятӣ бахшида шуда, масъалаҳои назариявӣ ва амалии таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятӣ ба таври мустақил ва ҳамаҷониба таҳлил нашудаанд. Ин ҳолат зарурати гузаронидани таҳқиқоти махсуси илмиро дар самти мазкур тақозо менамояд.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот ҳамчунин аз зарурати таҳияи пешниҳодҳои илмӣ-асоснок ҷиҳати такмили қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, баланд бардоштани сифати қонунэҷодкунӣ ва таъмини ягонагии амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ бармеояд. Омӯзиши

масъалаҳои банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятӣ имконият медиҳад, ки асосҳои назариявии рушди минбаъдаи ҳуқуқи ҷиноятии миллӣ такмил дода шуда, самаранокии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо дар татбиқи қонунгузории ҷиноятӣ баланд бардошта шавад.

Аз ин рӯ, таҳқиқи мавзӯи «Банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: масъалаҳои назария ва амалия» аз ҷиҳати назариявӣ ва амалӣ муҳим ва мубрам буда, ба ниёзҳои рушди илми ҳуқуқи ҷиноятӣ, такмили қонунгузорӣ ва амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ ҷавобгӯ мебошад. Диссертатсия ва автореферати пешниҳодшуда ҷиҳати дифоъ дар Шурои диссертстсионии 6D.КОА-019-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мувофиқат мекунад.

2. Мавзуъ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ мувофиқат мекунад. Навовариҳои илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ дар он муайян мегардад, ки бори аввал дар таҷрибаи илми ҳуқуқи ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон кӯшиши таҳлили мукаммали банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар доираи рисолаи доктори анҷом дода шудааст. Ин таҳқиқот холигии мавҷудаи назариявию амалиро пур намуда, муносибати низомиро ҷиҳати омӯзиши банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон, пешниҳод менамояд. Бар хилофи таҳқиқоти маҳдуди солҳои гузашта, ки ба ҷанбаҳои танги ҷинояткорӣ равона шуда буданд, ин рисола як ҳамгироии инноватсионии методологиро ташаккул медиҳад.

3. Диссертант зимни омӯзиши мавзуъ як монография 21 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 17 мақола дар маҷаллаҳои таҳризшавандаи Комиссияи олии аттетстаисонии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр намудааст, ки мазмуну муҳтавои таҳқиқотро инъикос мекунанд. Мақолаҳои илмии интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди маводи чопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

4. Автореферати диссертатсия (гунаи тоҷикӣ ва русӣ) фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад. Дар диссертатсияи Қодирзода Б.Б., истифодаи мавод бидуни ишора ба муллиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур аз муқаддима, шаш боб, хулоса, тавсияҳо оид ба истофодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот ва рӯйхати адабиёт ташкил ёфта, дар асоси талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва дигар маводи илмӣ (фармоиши раиси Комиссияи олии аттетстсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 июни соли 2024, №493)» таҳия гардидааст.

Дар қисмати муқаддимаи диссертатсия муаллиф мубрамии мавзуъро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзуи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо

барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзуъҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзуи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, навгонии илмии таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзуи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ намудааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмии барои ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

5. Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот бо таҳлилҳо, озмоишҳо, дурустии маълумотҳо, ҳаҷми кофии маводи диссертатсия ва мақолаҳо собит карда шудааст. Хулосаву тавсияҳо ба таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқотҳои назариявӣ ва амалӣ асос ёфтаанд.

6. Вобаста ба ин, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Қодирзода Бахтиёр Бобомурод дар мавзӯи «Банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: масъалаҳои назария ва амалия», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Қодирзода Бахтиёр Бобомурод дар мавзӯи «Банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: масъалаҳои назария ва амалия», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ

ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Қодирзода Бахтиёр Бобомурод дар мавзӯи «Банизомдарорӣ ва таснифи меъёрҳои қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: масъалаҳои назария ва амалия», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ дар Шурои диссертатсионии 6D.KOA-019 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя кабул карда шавад.

2. Комиссияи экспертӣ муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ-таҳқиқотиашон ба ихтисоси 5.5.8. Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ мувофиқ мекунад, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Салаев Нодирбек Сапарбаевич** – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, муовини ректори Академияи адолати судии Ҷумҳурии Узбекистон.

- **Азимзода Назир Бозор** – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессори сардори раёсати илми Донишгоҳи славянии Росия ва Тоҷикистон.

– **Қудратов Некруз Абдунабиевич** – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, сардори раёсати илм ва иноватсияи Донишгоҳи байналмилалии саёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон.

3. Ба ҳайси муассисаи пешбар Муассисаи таълимии таҳсилоти олии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон (ДДҲБСТ) (ш. Хуҷанд).

4. Барои ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи диссертатсия дар сомонаҳои Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон розигӣ дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис (100 адад) ва ирсол гардидани он ба суроғаҳои таъиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор,
аъзои Шурои диссертатсионӣ **Абдуҳамитов В.А.**

Аъзоёни комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор,
аъзои Шурои диссертатсионӣ **Соибов З.М.**

Аъзоёни комиссияи экспертӣ:
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор,
аъзои Шурои диссертатсионӣ **Гадоев Б.С.**

Имзоҳои Гадоев Б.С. ва Соибов З.М., -ро

ТАСДИҚ МЕКУНАМ:
Сардори Раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДМТ **Шодихонзода Э.Ш.**

Имзоҳои Абдуҳамитов В.А. -ро

20-июни 2026

ТАСДИҚ МЕКУНАМ:
Сардори Раёсати кадрҳои
Донишгоҳи (Славянии) Россия
ва Тоҷикистон Исмоилова М.Н.